

**EESTI HOIURAAMATUKOGU
TEGEVUSARUANNE
2018. AASTAL**

MÄRTS 2019

SISUKORD

EESTI HOIURAAMATUKOGU TEGEVUSARUANNE 2018. AASTAL

EESSÕNA	3
1 ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE	4
1.1 STRUKTUUR.....	4
1.2 NÕUKOGU	4
1.3 TÖÖALANE KOOLITUS JA OSAVÕTT ERIALASTE ORGANISATSIOONIDE TÖÖST	6
1.4 EESTI HOIURAAMATUKOGU TUTVUSTAMINE JA KOOSTÖÖ TEISTE ASUTUSTEGA.....	9
1.5 INFOTEHNOLOOGIA ÜLEVAADE.....	9
2 PEAVARAHOIDJA TEGEVUS	10
3 HOIUOSAKONNA TEGEVUSARUANNE.....	11
4 VAHETUSOSAKONNA TEGEVUSARUANNE.....	12
5 FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS	14
6 TEGEVUSKAVA 2019. AASTAKS.....	16

EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGU

2018. AASTA ARUANNE

EESSÕNA.....	17
1 ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE.....	18
1.1. STRUKTUUR	18
1.2. OSAVÕTT ERIALASTE ORGANISATSIOONIDE TÖÖST JA TÖÖALANE KOOLITUS	19
1.3. RAAMATUKOGU TUTVUSTAMINE JA KOOSTÖÖ TEISTE ASUTUSTEGA	21
2 KOGUD.....	22
3 LUGEJATEENINDUS	24
4 HELIKANDJATEL TEAVIKUTE VALMISTAMINE.....	25
5 PUNKTKIRJAS TEAVIKUTE VALMISTAMINE.....	25
6 JUURDEPÄÄS ELEKTROONILISELE TEABELE	26
7 VEEBIRAAMATUKOGU	26
8 FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS	26
9 TEGEVUSKAVA 2019. AASTAKS	27
10 STATISTIKA 2005-2018.....	27

EESSÕNA

Kultuuriministri 1. juuni 2010. a. määrusega nr 3 kehtestatud põhimääruse järgi on Eesti Hoiuraamatukogu põhiülesanded järgmised:

- moodustada üleriigiline vähekasutatavate trükiste hoiukogu, talletades Eesti teistest raamatukogudest üleantud säilitamist vääriivat teaduslikku, tehnilist ja kultuurialast võõrkeelset kirjandust ning teha see kättesaadavaks raamatukogudele ja lugejatele;
- võtta vahetuskogusse vastu teistelt raamatukogudelt, asutustelt, juriidilistelt ja füüsilistelt isikutelt trükiseid ning vahendada neid raamatukogudele ja teistele mäluasutustele oma kogude täiendamiseks või hävinud väljaannete asendamiseks;
- valmistada, komplekteerida, säilitada ja teha kättesaadavaks heliraamatuid, -ajakirju, -ajalehti, punktkirjas ja elektroonilisi teavikuid ning puuteraamatuid nägemispuudega või mõne muu tavakirjas teksti lugemist takistava puudega lugejatele.

Seisuga 31.12.2018 sisaldas hoiukogu 122 486 trükist. 2018.a. lõpu seisuga sisaldas e-kataloog ESTER hoiukogu 116 226 eksemplarikirjet ja 81 579 bibliokirjet. Aasta jooksul sisestati elektronkataloogi 1824 kirjet, eksemplarikirjeid lisandus 904 ja bibliokirjeid 920. Aruandeaasta lõpuks kustutati hoiukogust 126 409 trükist

Vahetuskogus oli seisuga 31.12.2018 429 878 trükist (2017.a. 460 279 trükist). Kogu täienes 2018. aasta jooksul 259 858 arvestusüksuse võrra. Kogust kustutati 290 259 arvestusüksust. Sellest teistele raamatukogudele jagati 82 044 trükist (2017.a. 74 022 trükist). Kõige enam said 2018.a. vahetuskogust teavikuid rahva-, eriala- ja lasteraamatukogud – 29 651 trükist, seejärel kooliraamatukogud – 14 886 eks.

Eesti Pimedate Raamatukogu laenutuses oli 2018. aasta lõpul 4982 nimetust heliraamatuid, 914 nimetust punktkirjas raamatuid, 104 puuteraamatut, 117 e-raamatut ja 49 filmi. 2018. aastal valmistati Eesti Pimedate Raamatukogus 132 nimetust eesti- ja 20 nimetust venekeelseid heliraamatuid. Jätkati vanade ja väärtuslike magnetofonilintidel heliraamatute digiteerimist ning restaureerimist. Aasta jooksul digiteeriti ja restaureeriti ning tehti lugejatele kättesaadavaks 60 eestikeelset heliraamatut.

2018 a. lõpus oli Eesti Pimedate Raamatukogus 855 lugejat, aasta jooksul lisandus 11 lugejat. Veebiraamatukogu kasutajaid on 406, aasta jooksul lisandus 51 lugejat. Veebiraamatukogu sisaldas 2018. a. detsembrikuu seisuga 4338 heliteavikut.

Eesti Hoiuraamatukogu töötajad on jätkuvalt aktiivselt osalenud erialaste organisatsioonide töös ja täiendanud end mitmetel koolitustel.

1 ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE

1.1 STRUKTUUR

2018.a. kinnitatud struktuur oli järgmine:

I Administratsioon

1. Direktor	1
2. Peavarahoidja	1
3. Kantselei juhataja	1
4. Autojuht-haldustöötaja	0,5
5. Abitööline	0,5
	4,0

II Hoiuosakond

6. Osakonnajuhataja	1
7. Süsteemihaldur	1
8. Vanemraamatukoguhoidja	2
	4,0

III Vahetusosakond

9. Osakonnajuhataja	1
10. Vanemraamatukoguhoidja	1
	2

Eesti Pimedate Raamatukogu osakond

11. Osakonnajuhataja	1
12. Infotöötaja	3
13. Teabejuht	0,75
14. Helindaja	1
15. Paljundusoperaator	1
16. Punktkirja-toimetaja	0,5
17. Tekstitöötaja	1
	8,25

K O K K U 18,25

31.12.2018.a. seisuga oli Eesti Hoiuraamatukogus 18,25 ametikohta, kõrgharidusega töötajaid on 12, neist raamatukogundusliku kõrgharidusega 8. Juunis 2018 siirdus pensionile kauaaegne hoiuosakonna juhataja Maimu Heintalu.

1.2 NÕUKOGU

Vastavalt Eesti Hoiuraamatukogu põhimäärusele nõustab raamatukogu tegevust põhimõttelistes küsimustes nõukogu.

Kultuuriministri 18.04.2016. a. käskkirjaga nr 73 „Eesti Hoiuraamatukogu nõukogu koosseisu kinnitamine” põhjal nõustas raamatukogu tegevust nõukogu järgmises koosseisus:

Kaia Hõimoja

Harju
Maakonnaraamatukogu

Kertu Uri	Tartu Ülikooli Raamatukogu
Hilja Rikmann	Tallinna Tehnikaülikooli Raamatukogu
Ülle Talihärm	Eesti Kultuuriministeerium
Kaie Holm	Tallinna Keskraamatukogu
Kaire Lass	Eesti Rahvusraamatukogu

Nõukogu koosolekust 13.04. 2018. a. võttis osa nõukogu koosseisu neli liiget, puudusid Kaie Hõimoja Kertu Uri. Istungile olid kutsutud Eesti Hoiuraamatukogust Vaiko Sepper, Maimu Heintalu ja Marja Kivihall.

Koosoleku päevakorras oli üks punkt:

1. Eesti Hoiuraamatukogu ja Eesti Pimedate Raamatukogu tegevusest aastal 2017.a.

1. Ülevaate Eesti Hoiuraamatukogu ja Eesti Pimedate Raamatukogu tegevusest aastal 2017 esitas raamatukogu direktor Vaiko Sepper.

Vaiko Sepper: Eesti Pimedate Raamatukogus oli 2017. aasta lõpuks 4654 nimetust heliraamatuid, 897 nimetust punktkirjas raamatuid, 103 puuteraamatut, 117 e-raamatut ja 33 filmi. Aasta jooksul valmistati 129 nimetust eesti- ja 12 nimetust venekeelseid heliraamatuid. Heliraamatute tegemiseks ettenähtud 37000 eurot ei kulutatud ära, kuna üks pikaajalistest sisselugejatest, Hans Kaldoja, suri. Punktkirjas raamatuid tehti vähem kui eelmisel aastal, sest toimetaja on poole kohaga tööl ja ka raamatute lugejaid on üha vähem. Muudatus toimus eestikeelsete heliajalehtede ja –ajakirjade tootmises. Seni inimhäälega salvestatud perioodika asendati sünteeskõnes heliajalehtede ja –ajakirjadega. 2017. aasta lõpul oli raamatukogul 844 lugejat. Võrreldes eelmise aastaga on laenutuste ja külastuste arv veidi vähenenud. Järjest enam kasutatakse aga Veebiraamatukogu. Veebiraamatukogu sisaldab 3968 teavikut ja kasutajaid oli eelmisel aastal 355.

Eesti Rahvusraamatukogu on koostöös Eesti Pimedate Raamatukoguga käivitanud koostööprojekti, mille käigus tehakse digitaalarhiiv Digar Veebiraamatukogu kaudu kättesaadavaks Eesti Pimedate Raamatukogu lugejatele. Projekt „Vaegnägijate lugemisvõimaluste arendamine“ on saanud Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumilt Avalike Teenuste Koosvõime Loomise tegevuskava 2018-2019 raames kinnituse ja rahastuse summas 40 000 eurot analüüsi tegevustele ja 30 000 eurot väikearenduse tegevustele.

2017. aastal võeti vahetuskogusse vastu 270000 trükist. Lisaks eraisikutele saadi suures mahus raamatuid muuseumitelt, kirjastustelt, ministeeriumitelt. Eesti Hoiuraamatukogule annetatavate trükiste maht on aasta-aastalt kasvanud. Samal ajal toimub ka fondi puhastamine mittevajalikest trükistest. Aasta jooksul kustutati 281000 arvestusüksust. Sellest 74000 jagati teistele raamatukogudele, muuseumitele, haiglatele, vanglatele, sõjaväele ja

teistele organisatsioonidele. Raamatukogudele jagati ka eesti filmiklassikat DVD-l. Jätkus tihe koostöö Tallinna Keskraamatukoguga, kelle kaudu jagati raamatuid ka lennujaamale ja bussijaamale.

Eelnevatel aastatel hooldas raamatukogu arvutiparki OÜ Trumpit Solutions. Alates 2018. aasta aprillist pakub töökohtade IT tugiteenuseid Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus (RMIT). Seoses sellega vahetati välja 80% raamatukogu arvutitest. OÜ-ga Trumpit sõlmitakse leping raamatukogu kodulehekülje, Veebiraamatukogu ja CD-dublikaatori hooldamiseks.

Muudatused on toimunud muuseumite paiknemises majas. Tegevuse lõpetanud Infotrüki ruumid I korrusel sai endale Teatri- ja Muusikamuuseum, mis asub nüüd kõigi oma kogudega raamatukogu hoones. II korruse hooldas sai Teatri- ja muusikamuuseumist vabanenud pinnast lisaruumi Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuuseum. Vabastamaks Tervishoiumuuseumile lisapinda V korruse hooldas koliti hoiukogu raamatute fond II korrusele. Eesti Kunstiakadeemia kolib oma kogusid praegu uude hoonesse, kuid V korruse hoidla jääb esialgu nende käsutusse.

Ülle Talihärm: Kaaluda tasuks reservlaenuraamatukogu loomist vahetusosakonna juurde. Rahvaraamatukogud võiksid loovutada vanemat eestikeelset kirjandust, mille kasutamine pole enam eriti suur. Laenukogu peaks peegelduma e-kataloogis ESTER ja selle eksemplare saaksid lugejad tellida posti või kullerteenuse kaudu.

Hoiuraamatukogult saadud trükiste kasutamine peegeldub teiste raamatukogude laenutuste arvus. Raamatuid on jagatud ka asutustele ja ühiskondlikele organisatsioonidele. Selle tegevuse kasutegur väljendub lugemise edendamises. Lugemise edendamise teenuse võiks vahetusosakonna aastaaruandes eraldi välja tuua.

Nõukogu istungist osavõtjatele tutvustati Eesti Pimedate Raamatukogus 2017. aastal valmistatud heliraamatute nimekirja ja käidi ka hoidlates.

1.3 TÖÖALANE KOOLITUS JA OSAVÕTT ERIALASTE ORGANISATSIOONIDE TÖÖST

Kalju Tammaru on jätkuvalt Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu terminoloogiatoimkonna esimees ja Eesti Kodu-uurimise Seltsi liige. Peavarahoidja osales „Sajandi sada eesti raamatukoguhoidjat“ töörühmas ja kirjutas väljavalitud isikute elulugusid.

ERÜ juures tegutsevas kogude toimkonna töös osalesid Vaiko Sepper, Eve Lipand ja Maimu Heintalu (juulini 2018).

Hoiuosakonna töötajad on ELNET-i töörühmades esindatud järgmiselt:

haldurite kogu	- Sünne Kold
kataloogimise ja nimenormandmete töörühm	- Maimu Heintalu (kuni juuli 2018), Küllil Gailit (alates juuli 2018)
liigitamise ja märksõnastamise töörühm	- Margit Margus

ERÜ liikmed on Külli Gailit, Maimu Heintalu, Eve Lipand, Kalju Tammaru, Marja Kivihall, Vaiko Sepper.

Osalemine konverentsidel, seminaridel, erialastel koolitustel ja üritustel:

Peavarahoidja Kalju Tammaru:

- 6. aprillil osales seminaril Eesti Rahva Muuseumis;
- 19. aprillil osales Tartus koos Marju Lauristini, Maarja Unduski ja Urmas Vadiga raamatusaatkonna jututunnis „Raamatu saatus 21. sajandil: „Hinnatud ja hüljatud raamatud“;
- 18. aprillil osales Muinsuskaitsekuu avamisel Eesti Pangas;
- 4. juulil osales Ameerika Iseseisvuspäeva auks korraldatud vastuvõtul USA saadiku residentsis;
- 31. juulil osales Balti riikide ühise raamatunäituse „Keelu alla“ avamisel;
- 12. septembril osales Arvo Pärdi Keskuse eelavamisel Lohusalus;
- 29. septembril osales Teatri- ja muusikamuuseumi pillihoidla avamisel Suur-Sõjamäe 44a;
- 5. oktoobril esines rahvusvahelisel terminoloogiaseminaril Läti Rahvusraamatukogus;
- 9. oktoobril juhatas oskuskeelepäeva Eesti Rahvusraamatukogus;
- 25. oktoobril osales Oskar Kallase päeval ehk XXVII eesti raamatuteaduse konverentsil Eesti Kirjandusmuuseumis;
- 25.-26. oktoobril osales Eesti Rahvusraamatukogu 100. juubelile pühendatud rahvusvahelisel konverentsil.

Vahetusosakonna töötajad:

Eve Lipand:

- 30. jaanuaril osales A.H.Tammsaare 140. sünniaastapäeva aktusel Estonia teatris;
- 18.-20. sept. osales ERÜ kogude toimkonna õppereisil Võrumaa raamatukogudesse;
- 4. okt. osales Tallinna Keskraamatukogus toimunud konverentsil „Kes on preili Kurella? 140 aastat A.H. Tammsaare sünnist“.
- 20. nov. võttis osa ERÜ kogude toimkonna seminarist „Raamatukoguteenuste disain ja juhtimine (Raamatukoguteenuse elukaar)“.

Peep Pillak:

Aastaringselt võttis osa:

- Kultuuriministeeriumi juures tegutseva Muinsuskaitsekoogu tööst
- Vabariigi Valitsuse ja Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku ühiskomisjoni tööst kultuuriväärtuste alakomisjoni liikmena.
- Eesti Arhivaaride Ühingu juhatuse tööst
- Ajalookultuuriajakirja „Tuna“ kolleegiumi tööst
- Eesti Muinsuskaitse Seltsi juhatuse tööst (juhatuse esimehena).

- 12. jaanuaril pidas Soomes Hankos toimunud seminaril ettekande „Hans Kalm ja Rüdiger von der Goltz Soomes ja Eestis 1918–1919“ ning tutvustas temaatilisi trükiseid;
- 21. veebruaril avati Tallinna Linnaarhiivis Peep Pillaku koostatud näitus „Eesti riigipead 1918–1992“, kus tutvustati Eesti riigipeade elu ja tegevust ning eksponeeriti nende poolt ja nende kohta väljaantud trükiseid;
- 7. märtsil esines Hõimuklubis ettekandega „Soomlased Eesti Vabadussõjas ja eestlased Soome Talve- ja Jätkusõjas,“ kus tutvustas ka selle teema kohta välja antud trükiseid;
- 29. mail avati Filmiarhiivis näitus „Neelatud aeg“ ja esitleti trükist ning 1. juunil peeti seminar, mille teemaks oli nõukogude perioodil eksisteerinud salajased erifondid arhiivides ja raamatukogudes. Peep Pillak osales trükise koostamisel, näituse ettevalmistamisel ja pidas ka ettekande seminaril.
- 9. juunil esines ERR-is eetris olnud raadiosaates „Eesti lugu. Arthur von Buxhoeveden“;
- 12. septembril avati Norras Narvikis Sõja- ja Rahu Keskuses norra- ja ingliskeelne näitus „Põhjatähe all. Eesti vabatahtlikud Narviki lahingus 1940,“ mille üheks koostajaks oli Peep Pillak.
- 1. oktoobril avati sama näitus(eesti- ja ingliskeelne) ka Eesti Sõjamuuseumis ja toimus seminar. Peep Pillak oli üks näituse koostajatest ja esines seminaril ettekandega.
- Esines 21. oktoobril eetris olnud saates „Ajavaod“, mis olid pühendatud Tartu Ülikooli rektori Heinrich Koppeli elule ja tegevusele ja tutvustas Hoiuraamatukogus TV võttegrupile tema kohta ilmunud trükiseid.
- 12. novembril avati Helsingis Peep Pillaku koostatud näitus „Eesti riigipead 1918–2018“, kus tutvustati meie riigipeade elu ja tegevust ning eksponeeriti nende poolt ning nende kohta soome keeles väljaantud trükiseid, edasi läks näitus Turusse ja Hämeenlinna. Trükis ilmus ka tema koostatud Eesti riigipäid tutvustav soomekeelne brošüür „Viron valtione päämiehet 1918–2018.“
- Peep Pillak on avaldanud artikleid, sealhulgas raamatututvustusi, ajalookultuuri ajakirjas „Tuna“ ja Eesti Muinsuskaitse Seltsi, Eesti Koduurijate Seltsi ja Eesti Genealoogia Seltsi aastaraamatus 2017 jm.

Hoiuosakonna töötajad:

Hoiuosakonna töötajad osalesid järgmistel üritustel:

- 16. mail osales Sünne Kold Tartu Ülikooli Raamatukogus Eesti IUG suveseminari I osas;
- 11.-12. juunil osales Sünne Kold Pulga Puhkekeskuses, Saaremaal Eesti IUG suveseminari II osas;
- 7.-9. augustil osales Margit Margus Saaremaal rahvaraamatukogude 38. suveseminari „Ürituse kavandamine, arendamine ja turundamine rahvaraamatukogus“;
- 14. detsembril osalesid Margit Margus ja Külli Gailit Eesti Kunstiakadeemia uue õppehoone ja raamatukogu ühiskülastusel.

Direktor Vaiko Sepper:

- 14. märtsil Eesti Rahvusraamatukogus emakeelepäeval „Kas rahvuslik intelligents eemaldub eesti keelest?“;
- 20. märtsil tegevuspõhise eelarvestamise koolitusel;
- 18. aprillil osales Muinsuskaitsekuu avamisel Eesti Pangas;
- 9.-12. mail Prima Vista kirjandusfestivalil Tartus;
- 15. mail inforturbe baaskoolitusel Eesti Hoiuraamatukogus;
- 11. mail ERÜ erialaraamatukogude sektsiooni teabepäeval „Mäluasutus kui teabe säilitaja ja lugejate teenindaja" Rahvusarhiivis Noora Tartus;
- 4. juulil osales Ameerika Iseseisvuspäeva auks korraldatud vastuvõtul USA saadiku residentsis;
- 16.-17. august osales ERÜ erialaraamatukogude sektsiooni väljasõidul Setumaa raamatukogudesse;
- 18.-20. sept. osales ERÜ kogude toimkonna õppereisil Võrumaa raamatukogudesse;
- 28. septembril Eesti Maaülikoolis Tartus XI Teadus- ja erialaraamatukogude päeval;
- 18.-19. oktoobril Eesti Raamatukoguhoidjate XI kongressil „Raamatukogu on vabades“ Rakveres;
- 1. novembril Tartu Ülikooli raamatukogu renoveerimisjärgsel tänuüritusel;
- 23. novembril ERÜ erialaraamatukogude sektsiooni teabepäeval „Teeninduskultuur raamatukogus“ Tallinna Teeninduskoolis;
- 14. detsembril Eesti Kunstiakadeemia uue õppehoone ja raamatukogu ühiskülastusel.

1.4 EESTI HOIURAAMATUKOGU TUTVUSTAMINE JA KOOSTÖÖ TEISTE ASUTUSTEGA

1. aprillil andis Tallinna Keskraamatukogu Tallinna lennujaamale ja bussijaamale üle kastid lasteraamatutega. Eesti Hoiuraamatukogu andis Tallinna Keskraamatukogule selle projekti jaoks ligi 2000 lasteraamatut.

2. oktoobril tutvustati Eesti Hoiuraamatukogu kutseõppijate rühmale, osales 27 inimest.

4. oktoobril tutvustati Eesti Hoiuraamatukogu Haapsalu Kutsehariduskeskuse arhiivinduse eriala üliõpilastele.

1.5 INFOTEHNOLOOGIA ÜLEVAADE

2018.a. hakkas Eesti Hoiuraamatukogule IT-teenuseid osutama Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus. Aprillis 2018 said kõik EHR töötajad endale uued töökohaarvutid.

Eesti Hoiuraamatukogu infotehnoloogia kulud kokku 2018. a. olid 38 879 € (IT remondi- ja hooldusteenusele kulus 8969 €, infotehnoloogilisele riistvarale ja tarvikutele 26 396 €, IT riist- ja tarkvara rendile ja majutusteenusele 814 € ja muud info- ja kommunikatsioonitehnoloogilised kulud 2700 eurot.).

Eesti Raamatukoguvõrgu Konsortsiumi infosüsteemi ESTER osalustasu 2018. a. oli 2956,00 €.

Eesti Hoiuraamatukogu ja OÜ-ga Trumpit Solutions vahel sõlmitud lepingu järgi on Trumpit Solutions OÜ ülesandeks Eesti Hoiuraamatukogu halduses olevate serverite riistvara ning paljundusroboti Microtech hooldus- ja haldustööd ning veebiserveri Veebiraamatukogu riistvara hooldus- ja haldustööd ja heliraamatute allalaadimise veebikeskkonna haldamine, samuti kodulehtede Hoiuraamatukogu.ee ja epr.ee igakuised hooldustööd.

2 PEAVARAHOIDJA TEGEVUS

Põhimõttelisi muudatusi Eesti Hoiuraamatukogu peavarahoidja töös ei toimunud ka 2018.a. ning tegevus jätkus samades suundades ja samadel põhimõtetel kui juba aastaid.

Hoiukogus lõppes autoreferaatide läbivaatamine ja kustutamine vastavalt Nõukogu otsusele, millega seoses toimusid meie kogude suuruses veel kord suured muutused. Raamatukogud vaatavad oma kogusid läbi ja puhastavad neile ebaolulisest, samas on Hoiuraamatukogule säilitamiseks üleantavate trükiste kogus viimastel aastates drastiliselt vähenenud, siiani jäävad erandiks traditsiooniliselt säilitamisele kuuluvate ajalehtede aastakäigud Eesti Rahvusraamatukogust.

Aasta lõpupoole kutsuti kokku koosolek Eesti Hoiuraamatukogule trükiseid säilitamiseks aastate jooksul andnud raamatukogude esindajatest ja otsustati hakata jätkväljaannete fondi põhjalikult üle vaatama. Eesmärgiks on kokku leppida, mida säilitada ja kustutada kogust ebaolulised või ebavajalikud trükised. Suures osas on siin abiks e-kataloog ESTER, mis võimaldab nüüdseks valdavalt kontrollida trükiste leiduvust ja eksemplaarsust. Osaliselt on muutunud ka raamatukogude senised põhimõtted trükiste säilitamisel. Valmis jätkväljaannete nimekiri, mis edastati läbivaatamiseks teistele raamatukogudele. Lisaks lepiti koosolekul kokku mõnede väljaannete kohene kustutamine, näiteks kanti hoiukogust maha referaatajakirjad, milliste säilitamist kunagi Tehnikaülikooli Raamatukogu nõudis. Tööd jätkub pikemaks ajaks.

Vahetuskogu töötab märkimisväärselt vähenenud tööjõuga kordades suurema koormusega kui aastaid varem. Seoses sellega kulub ka peavarahoidjal märkimisväärne aeg trükiste vastuvõtmisele, sorteerimisele, paigutamisele ja riulite korrastamisele olenemata trükiste keelest ja laadist. Trükiste vastuvõtmine jätkub, eriti massiliseks on muutunud raamatute toomine eraisikute kodudest.

Raamatukogudest on olulisemad vahetuskogusse annetajad Eesti Rahvusraamatukogu ja mõned maakondade raamatukogud. Kunstiakadeemia raamatukogu eraldas ja andis meile üle suure osa raamatuid ja valdava enamuse oma võõrkeelsetest kunstiajakirjadest. Viimased vaatab läbi Rahvusraamatukogu, et vajadusel oma kunstide Teabekeskuse kogu täiendada. Lisaks jätkub asutuste raamatukogude reorganiseerimine, seetõttu saabuvad vahetuskogusse üsna suured kogused trükiseid. Kolimiseks valmistus Sisekaitseakadeemia raamatukogu, seoses sellega vaadati kogud hoolikalt läbi ja mahakantud trükised saadeti Eesti Hoiuraamatukokku.

Raamatuid annavad endiselt üle mitmed kirjastused, näiteks Ilmamaa, Hea Lugu, lisandus Eesti Raamat, samuti saime ka esimese koguse pankrotis kirjastuse TEA toimetuste tööeksemplaridest. Oma väljaandeid pankrotipesast kirjastus ära anda ei saa. Seoses kolimistega tõi raamatukogudele jagamiseks oma väljaandeid Kunstiakadeemia.

Väliseesti trükised laekusid väikestes kogustes Rootsist ja mitmest Eestis olevast erakogust.

Jätkus peavarahoidja töö trükiste võrdlemisel suurimate raamatukogude kataloogidega ja neil puuduvate trükiste komplekteerimisel. Jooksvalt eraldati üleandmiseks Muusikaakadeemiaale nooditrükised ja heliplaadid.

Olulise osa tööst moodustab sihtsaadetiste jaotamine. Kultuuriministeeriumi vahendusel jaotame 440 eksemplari igast raamatust, mis ilmub sarjas „Eesti 100“. Tegemist on Eesti 100 juubelitoimkonna projektiga. Koostöös Lastekirjanduse Keskusega jaotame maakondadele vastsündinutele kingitavat raamatut „Pisike puu“. Neile lisanduvad jooksvalt väiksemad projektid.

Lisaks raamatukogudele otsime pidevalt uusi partnereid, kellele vahetuskogust trükiseid jagada. Tiheneb koostöö kaitseväega, kaitseliiduga, erinevate sotsiaalasutustega. Olgu näiteks toodud Laimjalas loodud Debora Vaarandi tuba ja luulespa, kuhu peavarahoidja saatis Saaremaa autorite teoseid, samuti Aino Kallase teoseid Kassaris.

Peavarahoidja jätkab aktiivselt osalemist trükiste otsimisel vahetuskogust erinevate raamatukogude ja institutsioonide soovil. Samuti jätkub hea koostöö teatri- ja filmiprojektidega.

3 HOIUOSAKONNA TEGEVUSARUANNE

2018. aastal jätkati vähekasutatavate trükiste hoiukogu moodustamist, võttes teistelt raamatukogudelt vastu säilitamist väärivat teaduslikku, tehnilist ja kultuurilist kirjandust ja tehes seda lugejatele kättesaadavaks.

Hoiukogu komplekteerimise aluseks on ERÜ kogude toimkonna juhend „Abiks Hoiuraamatukokku säilitamisele suunamisel“, kinnitatud 21. aprillil 2009. a. ja hoiukogu vastavad juhendid. Nendest dokumentidest lähtudes võeti 96 saabunud trükisest arvele 76. Alalisele säilitamisele ei kuulunud mitmeköiteliste teoste üksikköited, teiste raamatukogude dubletid, hoiukogus juba olemasolevad eksemplarid, füüsiliselt lagunenu trükised, need kõik suunati vahetuskogusse. Vajadusel konsulteeriti trükiseid üleandva raamatukoguga. Trükiseid andsid üle Eesti Rahvusraamatukogu, Tallinna Ülikooli Akadeemiline Raamatukogu, Meremuuseum ja Eesti Muinsuskaitse Selts. Jätkuvalt täiendati hoiukogu oma raamatukogu vahetusosakonna trükistega.

Seisuga 31.12.2018 sisaldas hoiukogu 122486 trükist:

Raamatuid	– 44674 eksemplari
Ajakirju	– 26107 aastakomplekti e. 2382 nimetust
Jätkväljaandeid	– 48570 eksemplari
Ajalehti	– 3135 aastakomplekti e. 196 nimetust

Seisuga 31.12.2018 sisaldas e-kataloog ESTER hoiukogu 116226 eksemplarikirjet ja 81579 bibliokirjet. Aasta jooksul sisestati elektronkataloogi 1824 kirjet, eksemplarikirjeid lisandus 904 ja bibliokirjeid 920. Kõik trükised kirjeldati *de visu*. E-kataloogis ESTER tehti täiendusi ja parandusi 28 bibliokirjes. Lisaks jooksvale kataloogimisele tegeldi Tallinna ja Tartu e-kataloogide ühendamise tulemusel tekkinud kirjete korrastamisega. Kokku liideti ja parandati 2285 topelt bibliokirjet.

Aasta jooksul süstematiseeriti 1633 ja märksõnastati 1634 trükist.

Perioodika inventuuri 2018 ei tehtud.

29. novembril toimus Eesti Hoiuraamatukogus arutelu suuremate teavikuid üleandnud raamatukogudega hoiukogu teavikute säilitamise teemal. Otsustati luua teavikuid säilitamiseks üle andnud raamatukogude esindajatest trükiste kustutamise komisjon ning Eesti Hoiuraamatukogu hoiuosakonnal jätkata senist praktikat säilituskogust sinna kokkulepitud põhimõtetele mittevastavate teavikute kustutamisel (jätkväljaannete üksiknumbrid, üksikud aastakäigud, teiste raamatukogude kogudes olevate väljaannete dubletid, vähekasutatavates keeltes väljaanded olenevalt sisust jne).

Aruandeaasta lõpuks kustutati hoiukogust 126409 trükist, sh 46 eksemplari raamatuid, 3 eksemplari jätkväljaandeid, 1792 aastakomplekti ajakirju ning 124568 eksemplari autoreferaate. Autoreferaatide sisuline läbivaatamine hõlmas aastaid 1987-1996. Aastate 1987-1988 alalisele säilitamisele kuuluvate autoreferaatide kirjed sisestati e-kataloogi ESTER. Sisestamata on veel 6260 autoreferaadi kirjet aastatest 1988-1996.

2018 oli raamatukogu lugejatele avatud 254 päeva. Raamatukogu kasutajaid registreeriti 37 ja külastusi 27. Raamatukogu koduleheküljele tehti 6072 külastust. Lugejatele laenutati 120 trükist ja tehti 287 artiklikoopiat. Infopäringuid esitati 16 korral. Elektrooniliselt edastati lugejatele 86 artiklikoopiat. RVL-i kaudu saadeti teistele raamatukogudele 8 trükist.

Hoiuosakonna töötajate arv oli 2018 aastalõpu seisuga 3 töötajat. Juunis siirdus pensionile kauaaegne hoiuosakonna juhataja Maimu Heintalu.

4 VAHETUSOSAKONNA TEGEVUSARUANNE

Vahetuskogus oli seisuga 31.12.2018 429878 trükist. Kogu täienes 2018. aasta jooksul 259858 arvestusüksuse võrra. Kogust kustutati 290259 arvestusüksust. Sellest teistele raamatukogudele jagati 82044 trükist. Jätkati kogude puhastamist raamatukogudele mittevajalikest trükistest. Makulatuuri suunati 208215 trükist. Keeleliselt jagunes vahetuskogu 2018. aasta lõpul järgmiselt:

Eestikeelne trükis - 403963 eks.

Võõrkeelne trükis – 25915 eks.

2018. aastal saadi annetusi 809 korral. Eraannetajaid oli 692 ja nad annetasid raamatukogule kokku üle 174000 trükise.

Möödunud aastal saime kõige enam trükiseid Maalehe kirjastuselt (üle 22000 eks.) ning Ekspress Medialt (üle 15 000 eks.)

Nagu juba eelnevalt mainitud, jagas 2018. aastal Eesti Hoiuraamatukogu raamatukogudele vahetuskogust 82044 trükist.

Asutused	Eks
Rahva-,eriala ja lasteraamatukogud	29651
Kooliraamatukogud	14886
Kõrgkoolide raamatukogud	3629
Seltsid, ühiskondlikud organisatsioonid	8686
Muuseumid	6679
Ministeeriumid, valitsusasutused	4124
Haiglad, laste- ja hooldekodud	2286
Vanglad, sõjavägi	3005
Muud asutused	9098
Kokku	82044
Makulatuuri läks	208215
KOKKU kustutati	290259

Tabelist nähtub, et Hoiuraamatukogu abiga täienesid 2018. aastal kõige enam rahvaraamatukogude ja kooliraamatukogude kogud.

Vaadati läbi 214 e-posti teel saabunud soovinimestikku. Samuti oleme kaasa aidanud uute riigigümnaasiumi raamatukogude loomisele (Võru Riigigümnaasium ja Viimsi Riigigümnaasium). Osakonna töötajad otsivad mäluasutustele kirjandust ka soovitud teemade kaupa.

Raamatukogusse saabunud kirjastuste jääkidest koostati kaks pakkumisnimestikku. Jaotuskavade alusel jagati maakondade keskraamatukogudele 12 nimetust trükiseid.

Alates veebruarist 2018 jagab Hoiuraamatukogu maakondade keskraamatukogudele 44 nimetust 100-aastasele Eesti Vabariigile pühendatud teoste sarja "Eesti ... sada aastat". Kokku oli aasta lõpuks jagatud 26 nimetust 'a 440 eks. Jagamine jätkub 2019. aastal.

Jätkasime ka vastsündinutele mõeldud raamatu "Pisike puu" jagamist..

Vahetuskogu arvudes 2018

	Trükiste üldarv	s.h. perioodika	Eestik.	Võõrk.
Seis 1.01.2018	460279	280881	439970	20309
2018 tuli juurde	259858	17864	206507	53351
2018 kustutati	290259	21377	242514	47745
Seis 1.01.2019	429878	277368	403963	25915

makulatuur	208215
raamatukogudele	82044
kokku:	290259

Vahetuskogu	2016	2017	2018
Aasta algul (aü)	484009	474233	460279
Aasta algul (lm)	13675	13458	13148
Lisandumine(aü)	260621	267138	259858
Kustutatud (aü)	270397	281092	290259
Aasta lõpul(aü)	474233	460279	429878
Aasta lõpul(lm)	13458	13148	12477

5 FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS

Tulud

		2016	2017	2018
A	Tulu kokku	974	976	1080
a1	riigilt	974	976	1080
a2	omavalitsuselt			
a3	muudest allikatest			
a3.1	sh ettevõttelt või eraisikutelt laekunud			
a3.2	sihtfinantseerimine			
a3.3	teenitud tulu (omatulu)			

Kulud

		2016	2017	2018
A	Kulud kokku (a1+a2)	970	976	1077
a1	Jooksevkulu	960	962	1077
a1.1	tööjõukulu	376	384	406
a1.1.1	sh palk, preemia, hüvitis	376	384	406
a1.1.2	sh personali koolituskulu	0	0	
a1.2	komplekteerimiskulud kokku	0	0	
a1.2.1	kulu paberkandjatele, mikroformidele ja auvistele kokku	0	0	18
a1.2.1.1	sh raamatutele	0	0	
a1.2.1.2.	sh jadaväljaannetele	0	0	
a1.2.2	kulud elektrooniliste teavikute kogule	0	0	
a1.3	RVL-i kulu	0	0	
a.1.4	hoiukulud	36	24	18
a1.5	IKT kulud	23	17	39
a1.6	halduskulud	500	509	563
a1.7	muud kulud	25	28	33
a2	Kapitalimahutused (a2.1+a2.2)	10	14	
a2.1	Investeeringud põhivarasse	10	14	
a2.1.1	sh. uute ehitiste ja juurdeehitiste soetamine	0	0	
a2.1.2	sh kõik muud kapitaal-mahutused k.a. mööbel ja seadmed	10	14	
a2.2	investeeringud infotehnoloogiasse	0	0	

6 TEGEVUSKAVA 2019. AASTAKS

- Jätkata Tallinna ja Tartu e-kataloogide liitmise käigus tekkinud dublettkirjete ühendamist ja liidetud kirjade toimetamist.
- Jätkata perioodikakogu sisulist läbivaatamist koostöös Eesti suuremate teadusraamatukogudega.
- Jätkata pakkumisnimekirjade koostamist vahetuskogu trükistest ja raamatukogude teavitamist pakutavatest teavikutest nii kodulehekülje kui muude kanalite kaudu.
- Jätkata vahetuskogusse saabunud harvaleduvate trükiste leidumuse kontrollimist arhiivraamatukogudes ja teistes mäluasutustes ja sealt puudumisel nende pakkumist huvitatud asutustele.
- Teavitada raamatukogusid, mäluasutusi ning teisi raamatutest huvitada võivaid institutsioone (haiglad, hooldekodud, sõjaväeosad jne.) vahetusosakonna teenustest.
- Jätkata fondide puhastamist mittevajalikust ja liigses eksemplaarsuses olevast kirjandusest.
- Luua kontakte väljaspool Eestit elavate eesti kogukondadega, selgitada välja nende raamatute soovid ja täita neid vastavalt võimalustele.
- Tagada ülevaatliku informatsiooni kättesaadavus raamatukogu teenustest ja tegevusest koduleheküljel.
- Jätkata aktiivset osalemist koolitusprogrammidel ja teistel raamatukogunduslikel üritustel.

EESTI PIMEDATE RAAMATUKOGU

2018. AASTA ARUANNE

EESSÕNA

Alates 2010. aasta 1. juunist Eesti Hoiuraamatukogu osakonnana tegutseva Eesti Pimedate Raamatukogu ülesandeks on valmistada, komplekteerida, säilitada ja teha kättesaadavaks heliraamatuid, -ajakirju, -ajalehti, punktkirjas ja elektroonilisi teavikuid, puuteraamatuid ning kirjeldustõlkega filme nägemispuudega või mõne muu trükitud teksti lugemist takistava puude, häire või haigusega lugejatele.

Eesti Pimedate Raamatukogu valmistab ja levitab teavikuid vastavalt autoriõiguse seadusele (§ 19 lõige 6) autori nõusolekuta ja autoritasu maksmiseta ainult puuetega inimestele ning raamatukogul ei tohi olla ärilisi eesmärke.

28. novembril 2018. aastal jõustus autoriõiguse seaduse redaktsioon, mis määratleb varasemast täpsemalt sihtrühma, kellele on õigus teoste vabaks kasutamiseks teaduslikel, hariduslikel, informatsioonilistel ja õigusemõistmise eesmärkidel. Seadusele vastavalt on soodustatud isikud pimedad, vaegnägijad, taju- või lugemispuudega ja füüsilise puudega inimesed, kelle puue ei võimalda raamatut hoida või käsitseda või silmi lugemiseks vajalikul määral fookustada või liigutada. Seaduse eesmärgiks on suurendada teoste kättesaadavust, sealhulgas helikandjal, sellises vormis, mis on kasutatav soodustatud isikute jaoks. Seadusega tagatakse, et ligipääsetavas vormis koopiaid, mis on valmistatud ühes Euroopa Liidu liikmesriigis, on võimalik levitada ja kasutada kogu Euroopa Liidus.

Raamatukogul oli 2018. aasta lõpul 855 lugejat (Eestis, Kanadas, Suurbritannias, Lätis, Saksamaal, Soomes, Rootsis, Hispaanias, USA-s). Lugejate arv kasvas aasta jooksul 11 inimese võrra.

2018. aastal laenutati teavikuid vahetult raamatukogust ja posti teel. Postikulud tasus raamatukogu.

Laenutuses oli 2018. aasta lõpul 4982 nimetust heliraamatuid, 914 nimetust punktkirjas raamatuid, 104 puuteraamatut, 117 e-raamatut ja 49 filmi.

Laenutusi raamatukogus kohapeal ja posti teel oli 15843. Külastusi raamatukogus ja Tondi laenutuspunktis oli kokku 136.

Järjest enam kasutatakse Veebiraamatukogu, mille kaudu saavad raamatukogu lugejad heliraamatuid, -ajalehti ja -ajakirju ning elektroonilisi teavikuid alla laadida või voogedastusena kasutada. Veebiraamatukogu kasutajate arv oli 406 ja teavikuid oli Veebiraamatukogus 4338.

2018. aastal valmistati Eesti Pimedate Raamatukogus 132 nimetust eesti- ja 20 nimetust venekeelseid heliraamatuid. Jätkati vanade ja väärtuslike magnetofonilintidel heliraamatute digiteerimist ning restaureerimist. Aasta jooksul digiteeriti ja restaureeriti ning tehti lugejatele kättesaadavaks 60 eestikeelset heliraamatut.

Detsembris osteti uus CD-de paljundusrobot ja uut tehnikat stuudiosse.

Punktkirjas trükiseid anti välja 19 nimetust. Neid trükiti nii lastele kui täiskasvanutele. Punktkirjas materjale valmistati ka tellimustööna teistele asutustele.

Raamatukogu oma toodangule lisaks täienes kogu tänu annetustele ja ostudele. Meile annetati 122 nimetust erinevat laadi teavikuid. Aasta jooksul osteti 1 kirjeldustõlkega film.

Toimus raamatuvahetus välisriikide pimedate raamatukogudega. Neile saadeti 29 heliraamatu nimetust, neist 6 eestikeelset ja 23 venekeelset ning vastu saadi 22 venekeelset heliraamatu nimetust ja 1 soomekeelne heliraamatu nimetus.

Eesti Pimedate Raamatukogu töötajad osalesid aruandeaastal erialastel koolitustel ning tutvustasid raamatukogu mitmesugustel üritustel, meedias ning raamatukogus kohapeal.

Oktoobris täitus pool sajandit nägemispuudega inimestele mõeldud heliraamatute valmistamise algusest Eestis. Juubelit tähistati 1. oktoobril Eesti Pimedate Raamatukogus. Eesti Pimedate Liit tunnustas tänukirjadega pikaajalisi sisselugejaid ning Eesti Pimedate Raamatukogu.

17. oktoobril võõrustasime Leedu Pimedate Raamatukogu töötajaid. Toimus koostööseminar, mille käigus jagasime infot oma raamatukogu kohta ja saime teavet Leedu Pimedate Raamatukogu tegevuse kohta.

1 ORGANISATSIOON JA JUHTIMINE

1.1. STRUKTUUR

1994. aastal loodi tollase Eesti Pimedate Ühingu helistuudiost sihtasutus, mis tegevusvaldkondade liitmise tulemusel arendati Sihtasutuseks Eesti Pimedate Raamatukogu. Alates 2001. aastast anti Sotsiaalministeeriumi vastutusalas olnud sihtasutus kultuuriministeeriumi vastutusalasse.

Vastavalt kultuuriministri 11. novembri 2003. aasta määrusele nr. 18, millega muudeti Eesti Hoiuraamatukogu põhimäärust, hakkas Eesti Pimedate Raamatukogu alates 1. jaanuarist 2004 tööle Eesti Hoiuraamatukogu filiaalina. Vastavalt kultuuriministri 1. juuni 2010. aasta määrusele nr. 3 muutus Eesti Pimedate Raamatukogu Eesti Hoiuraamatukogu filiaalset osakonnaks. Alates 1. juunist 2010 teenindab varem Tallinnas Tondi 8a tegutsenud Eesti Pimedate Raamatukogu lugejaid Eesti Hoiuraamatukogu hoones aadressil Suur-Sõjamäe 44a.

2018. aastal jäi Eesti Pimedate Raamatukogu personali koosseis samaks. Osakonnas töötas 9 inimest, neist 7 täistööajaga, 1 töötaja 0,75 kohaga ja 1 töötaja 0,5 kohaga:

Osakonnajuhataja 1
Teabejuht 0,75
Infotöötaja 3
Helindaja 1
Paljundusoperaator 1
Punktkirjatoimetaja 0,5
Tekstitöötaja 1

Kokku 8,25

Töövõtulepingute alusel töötasid heliraamatute, -ajalehtede ja -ajakirjade tekstide esitajad (peamiselt näitlejad ja diktorid).

1.2. OSAVÕTT ERIALASTE ORGANISATSIOONIDE TÖÖST JA TÖÖALANE KOOLITUS

Osakonnajuhataja Marja Kivihall on Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu liige ja Rahvusvahelise Raamatukoguühingute ja -asutuste Liidu trükitud teksti lugemist takistava puudega inimestele teenust pakkuvate raamatukogude sektsiooni (IFLA Libraries Serving Persons with Print Disabilities Section) Eesti Pimedate Raamatukogu poolne kontaktisik.

Infotöötaja Margit Orusaar on Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu erialaraamatukogude sektsiooni liige.

Osalemine konverentsidel, seminaridel, erialasel koolitusel, täiendõppe jt üritustel

Paljundusoperaator Valentina Borissenko

- 17. oktoobril Tallinnas Eesti Pimedate Raamatukogus koostööseminaril Leedu Pimedate Raamatukoguga.

Punktkirjatoimetaja Avo Falkenberg

- 17. oktoobril Tallinnas Eesti Pimedate Raamatukogus koostööseminaril Leedu Pimedate Raamatukoguga.

Teabejuht Priit Kasepalu

- 1.-2. veebruaril Jüri Gümnaasiumis. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine.
- 6. veebruaril Saku Gümnaasiumis. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine.
- 2. märtsil Swissotel Tallinnas Eesti Puuetega Inimeste Koja 25. aastapäeva minikonverentsil.
- 7. aprillil Haapsalu Sotsiaalmajas heliraamatute vabatahtlike esitajate kokkusaamisel.
- 11. aprillil Peetri Põhikoolis. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine.
- 19.-20. aprillil Tallinna Puuetega Inimeste Tegevuskeskuses messil „Invamess 2018“. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine.
- 17. mail Jüri Raamatukogus Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu lasteteeninduse toimkonna kogemustetuuril. Eesti Pimedate Raamatukogu ja nägemispuudega inimeste elu tutvustava näidistunni läbiviimine.
- 20. juunil Tallinna Puuetega Inimeste Tegevuskeskuses Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuameti poolt linnaosavalitsuste sotsiaaltöötajatele korraldatud koolituspäeval „Nägemispuudega inimeste abivajaduste tundmine ja hindamine ning informatsiooni saamise võimalused“. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine.
- 17. oktoobril Tallinnas Eesti Pimedate Raamatukogus koostööseminaril Leedu Pimedate Raamatukoguga.
- 14. novembril Tallinnas Oru hotellis Eesti Pimedate Liidu andmekaitsekoolitusel.

- 23. novembril Tartu Emajõe Kooli 135. aastapäeva juubelikonverentsil „Nägemispuudega noorte võimalused ning valikud“.
- 28. novembril Pärnus Strand SPA ja konverentsihotellis Eesti Puuetega Inimeste Koja aastakonverentsil “Täiskäik edasi – puuetega inimeste õigused paberilt pärisellu!”.

Osakonnajuhataja Marja Kivihall

- 25. jaanuaril Tallinnas Eesti Rahvusraamatukogus Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmäärust tutvustaval koolitusel.
- 2. märtsil Swisshotel Tallinnas Eesti Puuetega Inimeste Koja 25. aastapäeva minikonverentsil.
- 7. aprillil Haapsalu Sotsiaalmajas heliraamatute vabatahtlike esitajate kokkusaamisel.
- 20. aprillil Tallinna Puuetega Inimeste Tegevuskeskuses messil „Invamess 2018“. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine.
- 9. mail Tallinnas Eesti Lastekirjanduse Keskuses lasteraamatukoguhoidjate õpipäeval. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine, esinemine ettekandega „Eesti Pimedate Raamatukogu teenused lastele ja noortele“.
- 17. oktoobril Tallinnas Eesti Pimedate Raamatukogus koostööseminaril Leedu Pimedate Raamatukoguga. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine, esinemine ettekandega „Estonian Library for the Blind: customers, collection, services“.
- 23. oktoobril Tallinnas Õpetajate Majas Eesti Pimedate Liidu tänuseminaril.

Infotöötaja Ülle Olt

- 17. oktoobril Tallinnas Eesti Pimedate Raamatukogus koostööseminaril Leedu Pimedate Raamatukoguga.

Infotöötaja Margit Orusaar

- 17. oktoobril Tallinnas Eesti Pimedate Raamatukogus koostööseminaril Leedu Pimedate Raamatukoguga.

Infotöötaja Silva Paluvits

- 19.-20. aprillil Tallinna Puuetega Inimeste Tegevuskeskuses messil „Invamess 2018“. Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamine.
- 7.-9. augustil Saaremaal rahvaraamatukogude 38. suveseminaril „Ürituse kavandamine, arendamine ja turundamine rahvaraamatukogus“ .
- 25. septembril Tallinnas Eesti Rahvusraamatukogus koolituspäeval „Isikuandmed raamatukogus“.
- 14. novembril Tallinnas Oru hotellis Eesti Pimedate Liidu andmekaitsekoolitusel.

Helindaja Henrik Veeäär

- 30. jaanuaril Tallinnas Sinusoid studios Waves tarkvara ja riistvara workshopil.
- 17. oktoobril Tallinnas Eesti Pimedate Raamatukogus koostööseminaril Leedu Pimedate Raamatukoguga.

1.3. RAAMATUKOGU TUTVUSTAMINE JA KOOSTÖÖ TEISTE ASUTUSTEGA

Eesti Pimedate Raamatukogu tutvustamisel on oluline osa teiste asutuste ja organisatsioonide esindajate külaskäikudel raamatukogusse. Aasta jooksul toimunud külastused on andnud võimaluse tutvustada huvilistele Eesti Pimedate Raamatukogu tegevust.

Külastused

- 25. aprillil Tallinna Ülikooli eripedagoogika tudengid
- 2. oktoobril raamatukoguhoidjate kutsekoolitusel osalejad
- 4. oktoobril Haapsalu Kutsehariduskeskuse bürootöö eriala õpilased
- 17. oktoobril Leedu Pimedate Raamatukogu töötajad
- 18. oktoobril Tallinna 32. Keskkooli õpilased ja õpetajad

2018. aastal kajastati Eesti Pimedate Raamatukogu tegevust meedias.

Meediakajastused

- Kasepalu, Priit. Neljapäeval on ülemaailmne punktkirjapäev. – Külauudised, 2. jaanuar 2018
- Intervjuu Priit Kasepaluga punktkirjapäevast. – Raadio Kuku, 4. jaanuar 2018
- Kasepalu, Priit. Täna on ülemaailmne pimedate punktkirjapäev. – Koit, 4. jaanuar 2018, lk. 4
- Neljapäeval on ülemaailmne punktkirjapäev. – Koolielu, 4. jaanuar 2018
- Ülemaailmne punktkirjapäev. – Eesti Puuetega Inimeste Koda, 4. jaanuar 2018
- Linnard, Henry. “Kuidas teha pimedana sündinud inimesele selgeks, mis on pilv või millised on värvid?”. – Õhtuleht, 21. märts 2018
- Kasepalu, Priit. Järelhüüe Hans Kaldoja mälestuseks. – Valguse Kaja (2018) kevad, lk. 12
- Kasepalu, Priit. 4. jaanuaril tähistati üleilmset punktkirjapäeva. – Valguse Kaja (2018) kevad, lk. 15
- Kasepalu, Priit. Pimedate Raamatukogu aitab. – Paikuse Postipaun, 11. juuni 2018
- Intervjuu Eesti Pimedate Raamatukogu teabejuhi Priit Kasepaluga ja Eesti Pimedate Raamatukogu tegevuse kajastamine ETV+ saates “Kofe+”, 12. september 2018
- Valge kepi päev Rakveres. – Väike-Maarja Valla Infoleht, 13. september 2018
- Kasepalu, Priit. Pool sajandit heliraamatuid. – Eesti Puuetega Inimeste Koda, 1. oktoober 2018
- Pool sajandit heliraamatuid. – Terviseleht, 2. oktoober 2018, lk. 8
- Hallik, Liina. Jakob Rosin heliraamatutest: diktorige hääled said headeks sõpradeks, keda maki kaudu külla kutsuda. – Õhtuleht, 3. oktoober 2018
- Kasepalu, Priit. Abiks nägemispuudega inimestele. – Kuulutaja, 19. oktoober 2018
- Kasepalu, Priit. Kuidas heliraamatuid esitatakse? – Valguse Kaja (2018) sügis, lk. 16-19
- Kasepalu, Priit. Poolsajand heliraamatutega. – Valguse Kaja. – (2018) sügis, lk. 14-15
- Tõsilood heliraamatute tegijailt. – Valguse Kaja. – (2018) sügis, lk. 20
- Kasepalu, Priit. Pool sajandit heliraamatuid. – Raamatukogu (2018) nr 5, lk 33-35
- Kasepalu, Priit. Pool sajandit heliraamatuid. – Sinuga (2018) sügis, lk. 14

Eesti Pimedate Raamatukogu voldikuid jagati raamatukogus kohapeal, erinevatel üritustel soovijatele ja teistele asutustele, organisatsioonidele (nt. Tartu Ülikooli Kliinikumi Silmakliinikule, MTÜ-le Jumalalaegas, Põhja-Eesti Pimedate Ühingule jne.).

Oktoobris täitus pool sajandit nägemispuudega inimestele mõeldud heliraamatute tootmise algusest Eestis. Esimesed heliraamatud valmistati 1968. aastal Tallinnas, tollase Eesti Pimedate Ühingu helistuudios. 1. oktoobril tähistati Eesti Pimedate Raamatukogus 50 aasta möödumist esimeste heliraamatute valmistamisest Eestis. Sel puhul tunnustas Eesti Pimedate Liit tänukirjadega pikaajalisi sisselugejaid Urve Koni, Anne-Reet Margistet, Andres Otsa, Mart Aasa ja Tatjana Markatšovat ning Eesti Pimedate Raamatukogu tulemusliku järjepideva töö eest heliraamatute valmistamisel.

17. oktoobril toimus Eesti Pimedate Raamatukogus koostööseminar Leedu Pimedate Raamatukoguga. Ettekannete sisuks oli Eesti Pimedate Raamatukogu ja Leedu Pimedate Raamatukogu tegevus. Ettekannetele järgnes arutelu ja kogemuste vahetus. Toimus ka ekskursioon Eesti Pimedate Raamatukogus. Seminaril saadud info põhjal on Leedu raamatukogu tagantjärele tundnud põhjalikumat huvi mittetagastatavate heliraamatute valmistamise ja saatmise süsteemi vastu ja selle vastu, kuidas sünteeskõnes teavikuid valmistatakse ja levitatakse. Oleme neile sellekohast infot andnud.

Ärianalüüsi projekti „Eesti Hoiuraamatukogu Veebiraamatukogu ja Eesti Rahvusraamatukogu digitaalarhiivi DIGAR koosvõime ärianalüüs, et suurendada Rahvusraamatukogus arhiveeritud digitekstide kättesaadavust pimedatele ja vaegnägijatele“ raames toimus 12. novembril Eesti Pimedate Raamatukogus kohtumine ja intervjuu. Osalesid analüütik Merike Kivistik, Eesti Hoiuraamatukogu direktor Vaiko Sepper ja Eesti Pimedate Raamatukogu osakonnajuhataja Marja Kivihall. Intervjuu eesmärgiks oli välja selgitada ja dokumenteerida, kuidas Eesti Rahvusraamatukogu digitaalsed kogud (DIGAR) muuta kättesaadavaks nägemispuudega või muu trükitud teksti lugemist takistava puude, häire või haigusega inimestele ja kuidas Eesti Pimedate Raamatukogu kogud teha kättesaadavaks DIGARi vahendusel. Analüüs põhines Eesti Pimedate Raamatukogu protsesside, lugejate, teavikute ja tehniliste lahenduste uurimisel. Analüütiku poolt kogutud info oli vajalik Eesti Rahvusraamatukogu jaoks, et koostada ja esitada Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile hanke tehniline kirjeldus, mida on vaja ärianalüüsi tellimiseks.

2 KOGUD

Toodang

2018. aastal valmistati:

- eestikeelseid heliraamatuid 132 nimetust – 1478 originaaltundi;
- venekeelseid heliraamatuid 20 nimetust – 219 originaaltundi;
- digiteeritud ja restaureeritud eestikeelseid heliraamatuid 60 nimetust – 853 originaaltundi;
- heliajalehti ja -ajakirju – 5906 CD-d;
- punktkirjas trükiseid 19 nimetust – 3099 punktkirjalehekülge originaalteksti;
- raamatukogus koostatud nägemispuudega inimeste elu kajastavat heli- ja e-ajakirja „Epüfon“ – 10 numbrit.

Heliraamatutena salvestatavate ja punktkirjas trükitavate raamatute valiku põhimõtted:

- jälgitakse, et raamatud vastaksid võimalikult erinevale maitsele ja huvitaksid võimalikult paljusid lugejaid;
- arvestatakse lugejate soovidega;

- arvestatakse koolides soovitatava ilukirjandusega;
- arvestatakse temaatilise kirjanduse mitmekülgse valiku pakkumisega;
- edastatakse nägemispuudega inimeste elu käsitlevat kirjandust;
- edastatakse kaasaegset väärtkirjandust, mille üle otsustatakse ajakirjanduses ilmunud arvustuste või läbiloetud raamatute põhjal.

Annetused

2018. aastal täienes meie kogu tänu annetustele. Raamatukogule annetati 122 nimetust erinevat laadi teavikuid – heliraamatuid, puuteraamatuid ja kirjeldustõlkega filme. Annetatud teavikud olid eesti ja vene keeles. Heliraamatuid saadi Haapsalu Sotsiaalmajalt, Põhja-Eesti Pimedate Ühingult, Peterburi Pimedate Raamatukogult, eraisikutelt, autoritelt. Kirjeldustõlkega filme saadi tootjatelt ja MTÜ-lt Kakora. Tantsupeomuuseum annetas raamatukogule XII noorte tantsupeo „Mina jään“ tantsujuoniseid sisaldava puuteraamatu ning kirjeldustõlkega video tantsupeost.

Ostud

Aasta jooksul osteti raamatukogule 1 kirjeldustõlkega film.

Raamatuvaetus

2018. aastal jätkus raamatuvaetus välisriikide pimedate raamatukogudega, kellele saadeti ja kellelt saadi annetusena heliraamatuid.

Välisriikide pimedate raamatukogudele saadeti 29 heliraamatu nimetust, neist 6 eesti- ja 23 venekeelset, kokku 203 eksemplari. Soome Celia raamatukogult saadi 3 venekeelset heliraamatut ja 1 soomekeelne heliraamat. Läti Pimedate Raamatukogult saadi 8 venekeelset heliraamatut ja Leedu Pimedate Raamatukogult 11 heliraamatut. Välisriikide raamatukogudele saadeti 4 nimetust rohkem ja neilt saadi 9 nimetust rohkem raamatuid kui 2017. aastal.

Välisriikide raamatukogudele annetatud heliraamatute arv:

Soome – 23 vene- ja 2 eestikeelset nimetust;
 Austraalia – 23 venekeelset nimetust;
 Läti – 23 venekeelset nimetust;
 Norra – 23 venekeelset nimetust;
 Saksamaa – 23 venekeelset nimetust;
 Iisrael – 22 venekeelset nimetust;
 Leedu – 23 venekeelset nimetust;
 Venemaa (Kaliningrad) – 22 venekeelset nimetust;
 Rootsi – 15 vene- ja 4 eestikeelset nimetust.

Välisriikide raamatukogudelt saadud heliraamatute arv:

Leedu – 11 venekeelset nimetust;
 Läti – 8 venekeelset nimetust;
 Soome – 3 venekeelset nimetust, 1 soomekeelne nimetus.

3 LUGEJATEENINDUS

Eesti Pimedate Raamatukogu kasutuseeskirjas on sätestatud, et raamatukogu teenindab heli-, punktkirjas, puuteraamatute, elektrooniliste teavikute, kirjeldustõlkega filmide laenutamisel nägemispuudega või mõne muu trükitud teksti lugemist takistava puude, häire või haigusega inimesi. Nägemispuudega inimeste tegevust, rehabilitatsiooni ja õpetamist käsitlevaid trükitud materjale laenutatakse kõikidele soovijatele.

Eesti Pimedate Raamatukogu kasutuseeskirjast lähtuvalt nõutakse lugejaks registreerimisel tõendit või selle koopiat trükitud teksti lugemist takistava puude, häire või haiguse kohta. Ka autoriõiguse seaduses on kirjas, et pädev üksus (Eesti Pimedate Raamatukogu) võib töödelda isiku terviseandmeid, et tuvastada, kas isik on soodustatud isik (pime, vaegnägija, taju- või lugemispuudega ja füüsilise puudega inimene).

2018. aastal oli:

- 855 raamatukogu lugejat (sh 4 posti teel teenindatavat raamatukogu jt organisatsiooni);
- 306 heliajalehtede ja -ajakirjade, CD-l Raamatututvustaja posti teel laenajat;
- 134 elektrooniliste väljaannete (ajalehtede ja e-Raamatututvustaja) saajat;
- 15843 laenutust raamatukogus kohapeal ja posti teel;
- 136 külastust.

Raamatukogu oli lugejatele avatud neljal päeval nädalas esmaspäevast neljapäevani kell 10-16 a 6 tundi.

Teavikuid laenutati vahetult raamatukogust ja posti teel. Laenutusi raamatukogus kohapeal ja posti teel oli aasta jooksul 15843 ehk 309 võrra vähem kui 2017. aastal. Neist mittetagastatavate heliraamatute laenutusi oli 15493. Ka see arv vähenes mullusega võrreldes 62 võrra. Laenutuste vähenemine on seotud varasemast aktiivsema Veebiraamatukogu kasutamisega.

2018. aastal laenasime raamatukogudevahelise laenutuse teel Peterburi Pimedate Raamatukogult venekeelseid punktkirjas ajakirju ja laenutasime neid oma lugejatele.

Raamatukogu külastati kohapeal aadressil Suur-Sõjamäe 44a 98 korda. Raamatukogus oli 12 külastust vähem kui 2017. aastal.

Eesti Pimedate Raamatukogu laenutuspunkt oli avatud Põhja-Eesti Pimedate Ühingu majas Tallinnas aadressil Tondi 8a. Laenutuspunktis töötas kord nädalas kaks tundi Eesti Pimedate Raamatukogu töötaja, kes võttis vastu tagastamisele kuuluvaid teavikuid ning andis välja lugejate poolt varem tellitud raamatuid. Tondi 8a laenutuspunktis registreeriti aasta jooksul 38 külastust, mis on 21 külastust vähem kui eelmisel aastal.

Eesti Pimedate Raamatukogu saatis 2018. aasta jooksul valmistatud heli- ja punktkirjas teavikuid Tartu Oskar Lutsu nimelisele Linnaraamatukogule, kust need pärast kataloogimist edasi Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu raamatukogule saadeti.

Eesti Pimedate Raamatukogu valmistab CD-del heliraamatuid nii laenutusekssemplaridena kui mittetagastatavatena. Heli ajalehti ja -ajakirju saadetakse soovijatele mittetagastatavatena posti teel 1 kord 2 nädala järel. Heli ajakirjanduse plaadile salvestati kõik 2 nädala jooksul valmistatud või saadud eestikeelsed heliajalehed ja -ajakirjad. Venekeelsed heliajakirjanduse plaadid saadeti lugejatele kord kuus. Mittetagastatavate heliteavikute kasutusõigus kehtib 30 päeva.

Teavikute posti teel lugejatele saatmine ja lugejatelt raamatukogule tagastamine on lugejatele tasuta. Raamatukogu tasub postikulud. 2018. aastal olid postikulud 7878 € ja need kasvasid eelmise aastaga võrreldes 138 €. Eesti Pimedate Raamatukogule kehtib 50% soodustus kahepoolsest postivahetusest Eesti Post AS-ga.

4 HELIKANDJATEL TEAVIKUTE VALMISTAMINE

Eesti Pimedate Raamatukogus valmistatakse heliraamatuid, -ajalehti ja -ajakirju DAISY (Digital Accessible Information System) standardi järgi, kasutades tarkvara Plectalk Recording Software Pro.

2018. aastal valmistati 132 nimetust eesti- ja 20 nimetust venekeelseid heliraamatuid, mille originaaltundide arv kokku oli 1697. Eestikeelseid heliraamatuid toodeti eelmise aastaga võrreldes 3 nimetust rohkem, venekeelseid aga 8 nimetust rohkem. 2018. aastal tehti lugejatele kättesaadavaks 60 Võrus Pimedate Infoühingus Helikiri digiteeritud ja restaureeritud eestikeelset heliraamatut. Heliraamatuid digiteeriti 4 nimetust rohkem kui 2017. aastal.

Helialehtede ja -ajakirjadena salvestati järgmisi väljaandeid: Eesti Naine, Eesti Ajalugu, Terviseleht, 60+, Здоровье для всех. Lisaks levitati CD-del huvilistele nägemispuudega inimeste elu kajastavaid väljaandeid Epüfon, Eesti Pimedate Liidu infolehte Valguse Kaja, Põhja-Eesti Pimedate Ühingu infolehte Kuukiir, Lõuna-Eesti Pimedate Ühingu kohalikke saateid ning raamatukogus igakuiselt koostatavat uudiskirjanduse nimestikku Raamatututvustaja. Helialehti ja -ajakirju valmistasime Eesti Keele Instituudi poolt loodud sünteeshäälega Tõnu. Ajalehte Здравье для всех ja raamatukogus koostatavat uudiskirjanduse nimestikku Raamatututvustaja tootsime aga esitaja poolt sisseloetuna, kuna sünteeshääl Tõnu ei suuda venekeelset teksti esitada.

2018. aastal lisandus 6 uut heliraamatute esitajat. Eesti Pimedate Raamatukogul oli 2018. aastal 22 sisselugejat, kes salvestasid tekste nii raamatukogu stuudios kui kodus. Töövõtulepinguliste sisselugejate tasudeks kulus 14 000 €.

Detsembris ostime uue CD-de paljundusroboti, mis on põhitöövahend heliraamatute, -ajalehtede ja -ajakirjade valmistamiseks ja CD-de paljundamiseks. Hankisime ka uut tehnikat stuudiosse.

5 PUNKTKIRJAS TEAVIKUTE VALMISTAMINE

2018. aastal anti Eesti Pimedate Raamatukogus välja 17 nimetust punktkirjas raamatuid eesti keeles. Täiskasvanutele ja lastele suunatud ilukirjanduse kõrval trükiti punktkirjas 2 numbrit Eesti Pimedate Liidu infolehte Valguse Kaja.

Aasta jooksul valmistati punktkirjas materjale järgmistele asutustele: A. H. Tammsaare Muuseum Vargamäel, MTÜ Nägemispuudega Inimeste Rehabilitatsioonikeskus, Tallinna Ülikool, SA Innove, Eesti Puuetega Inimeste Koda, Eesti Puuetega Inimeste Fond, Nõmme Sotsiaalmaja.

2018. aastal trükiti ja jagati soovijatele 75 2019. aasta kalendrit punktkirjas.

6 JUURDEPÄÄS ELEKTRONILISELE TEABELE

2018. aastal olid Veebiraamatukogus (www.veebiraamatukogu.ee) e-väljaannetena kättesaadavad ajaleht Terviseleht ja ajakirjad 60+, Eesti Naine, Eesti Loodus, Eesti Ajalugu, Epüfon, Imeline Ajalugu, Imeline Teadus, Kodutohter, Kuukiir, Sensa, Pere ja Kodu, Puutepunktid.

Jaauaris andis Ajakirjade Kirjastus välja viimase Sensa numbri. Selle asemel hakkasime e-ajakirjana välja andma Pere ja Kodu.

Raamatukogu jätkas e-posti teel ajalehtede Postimees ja Õhtuleht saatmist lugejatele. Raamatukogus igakuiselt koostatavat uudiskirjanduse nimestikku saadeti lugejatele e-posti teel viimast korda oktoobris. E-Raamatututvustaja on kättesaadav raamatukogu kodulehel ning Veebiraamatukogus.

Aastalõpu seisuga tellis e-posti teel levitatavaid elektroonilisi väljaandeid 134 lugejat.

Eesti Pimedate Raamatukogu lugejatel on juurdepääs elektroonilistele väljaannetele (raamatud, ajalehed, ajakirjad, Raamatututvustaja) eelkõige Veebiraamatukogu kaudu.

7 VEEBIRAAMATUKOGU

Veebiraamatukogu on Eesti Pimedate Raamatukogu lugejatele loodud veebikeskkond heliraamatute, -ajalehtede ja -ajakirjade ning elektrooniliste teavikute allalaadimiseks või voogedastusena kasutamiseks.

2018. aasta lõpul sisaldas Veebiraamatukogu 4338 heli- ja elektroonilist teavikut. Veebiraamatukogu kasutajaid oli 406. Aasta jooksul tõusis kasutajate arv 51 võrra ning Veebiraamatukokku lisandus 370 teavikut. Allalaadimisi oli aasta jooksul 15274.

Veebiraamatukogu võimaldab ligipääsu teavikutele sõltumata ajast ja kohast ning tänu sellele on teavikute kättesaadavus paranenud.

8 FINANTS- JA MAJANDUSTEGEVUS

Eesti Pimedate Raamatukogu finants- ja majandustegevus on kajastatud Eesti Hoiuraamatukogu 2018. aasta aruande 5. alajaotuses.

9 TEGEVUSKAVA 2019. AASTAKS

2019. aastal

- jätkatakse raamatuvahetust välisriikide pimedate raamatukogudega ja otsitakse uusi koostööpartnereid;
- otsitakse uusi esitajaid;
- valmistatakse 160 heliraamatut;
- digiteeritakse ja restaureeritakse 70 heliraamatut;
- valmistatakse 20 punktkirjas teavikut;
- tutvustatakse Eesti Pimedate Raamatukogu tööd nägemispuudega ja düsleksiaga inimestele, eripedagoogidele, logopeedidele, raamatukogu- ja sotsiaaltöötajatele, üliõpilastele jt raamatukogus kohapeal, erinevatel üritustel ning meedias;
- tehakse koostööd Eesti Rahvusraamatukoguga ärianalüüsiprojekti „Eesti Hoiuraamatukogu Veebiraamatukogu ja Eesti Rahvusraamatukogu digitaalarhiivi DIGAR koosvõime ärianalüüs, et suurendada Rahvusraamatukogus arhiveeritud digitekstide kättesaadavust pimedatele ja vaegnägijatele“ raames.

10 STATISTIKA 2005-2018

Eesti Pimedate Raamatukogu 2005-2018: lugejad, laenutused, külastused

Aasta	Lugejad	Laenutused	Külastused
2005	305	5020	1610
2006	354	5435	1567
2007	277	5694	1508
2008	355	9883	1744
2009	427	14196	1703
2010	485	14719	968
2011	537	15567	512
2012	641	15895	397
2013	688	16908	300
2014	740	16785	223
2015	768	18038	171
2016	794	16693	185
2017	844	16152	169
2018	855	15843	136

Eesti Pimedate Raamatukogu 2005-2018: heli- ja punktkirjas raamatute toodang

Aasta	Eestikeelsed heliraamatud	Venekeelsed heliraamatud	Digiteeritud ja restaureeritud heliraamatud	Punktkirjas raamatud
2005	43	7	-	43
2006	63	15	-	87
2007	64	7	23	59
2008	89	5	56	56
2009	82	11	122	56
2010	87	5	82	53
2011	82	12	32	36
2012	153	9	67	38
2013	161	13	44	27
2014	141	19	51	23
2015	149	9	100	23
2016	116	7	95	12
2017	129	12	56	15
2018	132	20	60	17

Eesti Pimedate Raamatukogu 2012-2018: Veebiraamatukogu kasutajad ja teavikud

Aasta	Veebiraamatukogu kasutajad	Veebiraamatukogu teavikud
2012	145	2104
2013	186	2418
2014	229	2682
2015	276	3172
2016	313	3612
2017	355	3968
2018	406	4338